

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Університет ВІТ-АП (Індія)
Державна установа «Інститут економіки
природокористування та сталого розвитку
Національної академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
10 листопада 2022 року

Полтава 2022

Наразі депутати Верховної Ради шукають способи як повернути частину податків, скасованих у перший місяць війни з Росією. Від ідеї відмінити ряд пільг одразу депутати відмовились. Однак податки все ж повернуться – по черзі. [2]

Отже, проаналізувавши концепцію уряду відносно підтримки підприємців з точки зору макро- та мікроекономіки, тенденцію відношення підприємців та бізнесменів із їх власних думок щодо даних законодавчих постанов, можна сказати, що надивлячись на бажання держави та Президента особисто підтримати фірми у даний час, ситуація для економіки критична та може бути виправлена із залученням до відбудови країни саме українського бізнесу.

Література

1. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/komentar-natsionalnogo-banku-pro-potochniy-stan-ta-perspektivi-ekonomiki-ukrayini> (дата звернення 05.11.2022).
2. Бізнес під час війни: як змінюються та відновлюються українські компанії. URL: <https://promodo.ua/ua/blog/biznes-vo-vremya-vojny.html> (дата звернення 13.05.2022)
3. Портал Дія. URL: <https://diia.gov.ua/services/otrimannya-minigrantu-vid-eu4business> (дата звернення 05.11.2022)

УДК 005.52:338.58(477)

Міняйленко І.В., к.е.н., доцент
Бугай А.С., Щур-Дунець О.І.
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

АНАЛІЗ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Вітчизняний досвід оціночної діяльності показує нам, що вагому роль в оцінювальному процесі відіграє детальний аналіз економічного, фінансового, господарського стану об'єкту оцінки. Для здійснення ефективного дослідження, під час визначення ринкової вартості підприємства застосовують підходи та методи, що часто базуються на фінансовому та економічному аналізі. Відповідно до національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна та майнових прав» [1] виділяють три основних методичних підходи оцінювання ринкової вартості бізнесу: дохідний; порівняльний(ринковий); витратний(майновий).

Дохідний підхід базується на визначенні вартості об'єкта на основі поточної вартості очікуваних доходів від володіння ним [2].

Порівнюючи дохідний підхід з іншими підходами, можна сказати що він є найбільш досконалим, адже саме його методи найбільш точно відображають дохідність підприємства, добробут існуючих акціонерів, рівень майбутніх

прибутків, хоча необхідно відзначити певні недоліки (табл. 1). За допомогою методів дохідного підходу можна визначити внутрішню вартість компанії, але не ціну її купівлі - продажу [3].

Таблиця 1

Переваги та недоліки методів дохідного підходу

Дохідний підхід	
Переваги	Недоліки
Метод дисконтування грошових потоків	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Враховується фактор часу. 2. Розглядаються доходи у динаміці. 3. Враховується рівень ризику. 4. Враховуються інтереси як власника так й потенційного інвестора. 5. Визначення варіантів розвитку компанії. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Висока сприйнятливість результатів до змін. 2. Можлива помилка при виборі ставки дисконтування. 3. Висока інформаціємісткість. 4. Ймовірність неправильного прогнозу 5. Можлива невідповідність розрахункових даних та даних бухгалтерської звітності
Метод капіталізації	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Врахування ризиків бізнесу. 2. Оцінка кон'юнктури ринку. 3. Врахування перспектив розвитку підприємства. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Застосовується стабільними компаніями. 2. Наявна можливість помилки при прогнозуванні 3. Висока інформаціємісткість. 4. Можлива невідповідність розрахункових даних та даних бухгалтерської звітності

Витратний підхід передбачає визначення поточної вартості витрат на відтворення або заміщення об'єкта оцінки з подальшим її коригуванням на суму зносу (знецінення) (табл. 2) [2].

Таблиця 2

Переваги та недоліки методів витратного підходу

Витратний підхід	
Переваги	Недоліки
Метод чистих активів	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Враховує вплив факторів на зміну вартості активів. 2. Доступність у використанні. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність переоцінки кожної статті балансу. 2. Не можливо використати для оцінки вартості підприємств сфери торгівлі.
Метод балансової вартості	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Простий у застосуванні. 2. Базується на даних балансу. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Балансова вартість не відображає майбутні доходи. 2. Загальна вартість бізнесу не відображається.
Метод вартості заміщення	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначає поточну ринкову вартість як витрати на відтворення компанії. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складний для використання. 2. Неможливість прогнозу потенційного прибутку. 3. Не враховується вартість оборотних фондів.
Метод ліквідаційної вартості	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Використовується в кризових умовах. 2. Враховує майно сформоване за власні кошти компанії. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Не враховується вартість нематеріальних активів. 2. Трудомісткий у використанні. 3. Незалежність від ринкової кон'юнктури. 4. Не враховує потенційний прибуток.
Метод надприбутків	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення вартості бізнесу на основі вартості матеріальних та нематеріальних активів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Низька точність розрахунків. 2. Може мати від'ємну вартість.

Ринковий підхід передбачає визначення вартості об'єкта шляхом співставлення цін нещодавніх продаж аналогів [3]. Згідно з даним підходом вартість компанії можна оцінити шляхом зіставлення із аналогічними за профілем діяльності компаніями тієї ж галузі (табл. 3).

Таблиця 3

Переваги та недоліки методів ринкового підходу

Ринковий підхід	
Переваги	Недоліки
Метод компаній-аналога	
1. Відображення досягнень компанії 2. Базується на ринкових даних. 3. Враховує кон'юнктуру ринку.	1. Не враховує особливості компанії. 2. Не враховує очікування інвесторів. 3. Базується на даних минулих періодів. 4. Трудомісткість збору інформації.
Метод угод	
1. Враховує вплив факторів на ціну акцій підприємства.	1. Високий ризик використання неправдивої інформації. 2. Трудомісткість збору інформації.
Метод галузевих коефіцієнтів	
1. Відображає кон'юнктуру ринку. 2. Простота у використанні.	1. Базується на ретроспективній інформації. 2. Застосовується лише при наявності подібної компанії.

Вибір методу оцінювання вартості бізнесу повинен ґрунтуватися на європейських стандартах з урахуванням визначених переваг та недоліках.

Наукове дослідження виконано в рамках програми ERASMUS+ «Jean Monnet» «Реформування екологічної, енергетичної, економічної та фінансової сфер України в умовах євроінтеграції».

Література

1. Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»: Постанова Каб. Міністрів України від 10.09.2003 р. № 1440 : станом на 15 квіт. 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-п#Text> (дата звернення: 07.04.2022).

2. Лаговська В. Оцінка вартості підприємства: аналіз підходів та методів. *Економічний аналіз*. 2012. Вип. 10, № 2. С. 414-417.

3. Циган Р., Лижова Є. Аналіз підходів та методів оцінки вартості підприємства. *Молодий вчений*. 11 (87), 2020. 209-214. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-11-87-45>.